

Evoluția pieței: Sare, pământuri și ciment (CN 25) — 2015–2025

Introducere

Capitolul 25 al Nomenclurii Combineate reunește materii prime minerale indispensabile construcțiilor, agriculturii și industriei – de la sare și sulf, la argile, pietre pentru cioplit, ciment, gips, fosfați și nisipuri. În perioada 2015–2025, comerțul Uniunii Europene cu aceste produse a fost marcat de o reorientare strategică: cererea internă a alimentat un aflux masiv de importuri, în timp ce exporturile s-au contractat cantitativ, dar au beneficiat de creșteri puternice de preț. Acest raport descrie dinamica generală, mutațiile geografice și șocurile care au modelat schimburile extra-UE.

1. Creșterea puternică a importurilor și deteriorarea balanței comerciale

Exporturile: cantități în scădere, dar prețuri în urcare

În decursul unui deceniu, exporturile UE de produse din capitolul 25 au rămas relativ stabile ca valoare, însă au pierdut peste un sfert din volum. Prețul mediu la export a urcat substanțial, compensând reducerea cantităților livrate (vezi datele de ansamblu):

Indicator	2015	2025	Variație (%)
Valoare export	4,08 mld.€	4,14 mld.€	+1,3
Volum export	58,7 mil.t	43,0 mil.t	-26,8
Preț export	69,6 €/t	96,3 €/t	+38,4

Reducerea volumului exportat este pronunțată îndeosebi la ciment (2523), ale cărui cantități expediate s-au prăbușit de la 26,8 milioane tone în 2015 la 9,0 milioane tone în 2025, în timp ce prețul a urcat de la 52,7 €/t la 107,2 €/t (conform structurii pe produse).

Importurile: volum dublat, dominat de agregate și ciment

Importurile au cunoscut o expansiune mult mai viguroasă, atât valoric, cât și cantitativ, reflectând nevoia crescândă de materiale de construcție și de fosfați:

Indicator	2015	2025	Variație (%)
Valoare import	4,17 mld.€	6,02 mld.€	+44,4
Volum import	54,9 mil.t	84,0 mil.t	+53,0
Preț import	75,9 €/t	71,7 €/t	-5,6

Două categorii au alimentat această creștere: agregatele (2517), ale căror cantități importate au sărit de la 20,8 mil.t la 38,8 mil.t, și cimentul (2523), ale cărui volume de import au urcat de la 2,6 mil.t la 14,2 mil.t. Ambele segmente au înregistrat și creșteri valorice substanțiale (date pe produs).

Deficitul comercial se adâncește de peste 20 de ori în zece ani

Balanța comercială, ușor negativă în 2015 (-86,4 mil.€), a ajuns la un deficit de -1,88 mld. € în 2025, marcând o deteriorare cu -2082 %. Aceasta este consecința directă a decalajului dintre ritmul alert al importurilor și stabilitatea relativă a exporturilor, agravată de prețurile mai scăzute la import și de creșterea costurilor la export.

2. Restructurarea geografică a partenerilor și concentrarea pieței

Turcia devine principalul furnizor, iar Bosnia-Herțegovina înregistrează o expansiune spectaculoasă

Ierarhia furnizorilor extra-UE s-a modificat semnificativ. Turcia a depășit toți ceilalți parteneri, iar Bosnia-Herțegovina a înregistrat o creștere procentuală excepțională (conform topului partenerilor):

Partener (import)	2015 (mil.€)	2025 (mil.€)	Variație (%)
Turcia	394	1 064	+169,8
Norvegia	473	718	+51,8
Regatul Unit	391	462	+18,4
Ucraina	199	276	+39,0
Elveția	52	52	+0,3
Maroc	232	299	+29,2
Bosnia și Herțegovina	20	88	+344,9

Regatul Unit rămâne principala piață de export, iar Norvegia câștigă teren

La export, Regatul Unit își consolidează poziția de lider, iar Norvegia și Statele Unite înregistrează avansuri notabile, în timp ce livrările către Israel și Brazilia scad:

Partener (export)	2015 (mil.€)	2025 (mil.€)	Variație (%)
Regatul Unit	471	675	+43,3
Elveția	330	371	+12,5
Statele Unite	286	364	+27,3
Norvegia	178	280	+56,7
China	418	491	+17,4
Israel	131	106	-19,0
Brazilia	77	59	-23,3

Concentrarea importurilor și exporturilor crește, iar dependența de câțiva parteneri se accentuează

Indicele Herfindahl-Hirschman (HHI) arată o concentrare în creștere pe ambele fluxuri. La import, HHI-ul valoric a urcat de la 641 la 761 (+18,7 %), iar la export de la 518 la 739 (+42,6 %). Aceasta reflectă o dependență sporită de un număr mic de furnizori și clienți, amplificând vulnerabilitatea la șocuri bilaterale (detalii concentrare).

Rolul statelor membre: Spania, Italia și Germania domină comerțul, dar țările mici se specializează

Pe plan intracomunitar, Spania, Italia și Germania conduc atât importurile, cât și exporturile (date state raportoare). În 2025, cele mai ridicate valori ale importurilor le-au înregistrat Italia (1,13 mld.€), Țările de Jos (0,74 mld.€) și Germania (0,54 mld.€). La export, Spania (0,79 mld.€) și Italia (0,61 mld.€) s-au menținut în frunte.

Totodată, specializarea relativă (analiza RSCA) dezvăluie că state precum Croația (RSCA 0,64), Letonia (0,60), Cipru (0,49) și Luxemburg (0,34) sunt mult mai dependente de exporturile capitolului 25, în timp ce Malta, Irlanda sau Ungaria au valori negative pronunțate, fiind orientate către alte sectoare.

3. Șocuri de preț și volatilitate pe piețele materiilor prime minerale

Creșterea prețurilor la exportul de sare și ciment, accelerată după 2021

Prețurile de export pentru sare (2501) și ciment (2523) aproape s-au dublat în perioada analizată. Sarea a ajuns de la 103 €/t în 2015 la 226 €/t în 2025, iar cimentul de la 53 €/t la 107 €/t. Această dinamică reflectă costuri energetice ridicate și o cerere globală susținută, care au permis exportatorilor europeni să transfere scumpirile în preț, chiar și în condițiile unor volume mult diminuate.

Șocuri bruște de preț în 2022 lovesc importurile din Egipt, Maroc și exporturile către Camerun și Israel

Analiza evenimentelor detectate (șocuri de preț) evidențiază perturbări majore în 2021-2022. Cele mai semnificative sunt:

- La import, **Egiptul** a înregistrat un șoc de preț în 2022 (+65,4 % față de referință), iar **Marocul** un salt de +54,2 % tot în 2022, ambele asociate cu presiuni asupra fosfaților și altor minerale.
- La export, **Camerunul** a cunoscut o creștere de preț cu 50,7 % în 2022, **Israelul** cu 71,1 % în același an, iar **Marocul** (ca destinație de export) a suferit un șoc de preț încă din 2021 (+81,2 %), urmat de volatilitate ridicată.

Aceste episoade s-au corelat cu perturbații logistice globale și cu tensiuni pe piețele de energie și îngrășăminte, ilustrând fragilitatea lanțurilor de aprovizionare cu materii prime minerale.

Volatilitatea cantitativă expune riscuri majore legate de Ucraina, Belarus și Algeria

Coeficienții de variație ai cantităților importate (consultați volatilitatea) semnalează fluctuații puternice pentru **Ucraina** (CV 0,30), **Bosnia și Herțegovina** (0,31), **Belarus** (0,62) și **Algeria** (0,54), reflectând instabilitatea geopolitică și dependența de rute comerciale sensibile. La export, **Algeria** (CV 1,34) și **Ghana** (0,74) înregistrează o volatilitate extremă, punând în evidență dificultatea menținerii unor fluxuri stabile către aceste piețe.

Concluzie

Între 2015 și 2025, comerțul UE cu sare, pământuri și ciment s-a transformat dintr-un schimb relativ echilibrat într-unul profund deficitar, pe fondul unei cereri interne masive de agregate și ciment. Structura partenerilor s-a reconfigurat, cu Turcia devenind furnizorul dominant, iar concentrarea schimburilor a sporit riscurile sistemice. Prețurile la export au crescut puternic, ajutând producătorii europeni de ciment și sare, dar șocurile de preț din 2021-2022 și volatilitatea cantitativă a unor parteneri fragili amintesc de vulnerabilitatea strategică a aprovizionării cu materii prime minerale. Statisticile arată o Uniune din ce în ce mai dependentă de importuri pentru materiale de construcții esențiale, ceea ce impune o atenție sporită asupra diversificării surselor și a gestionării riscurilor.

Raport generat de o mașină: accelerează analiza umană, chiar cu riscul de a o induce uneori în eroare. Nu o poate înlocui niciodată complet.

Dacă aveți nevoie de consiliere privind politica comercială europeană sau de reprezentare a intereselor dvs. la Bruxelles, nu ezitați să mă contactați la support@tradedashboard.eu. Veți găsi CV-ul meu la această adresă.